

לפני 25 שנה

חוללו בירושלים, על חופש האמונה במדינה. מדור המדעות פירסם מורעה בן הלשון: "למרחב" - עיתון יומי, מופיע ביום ב', י"א בכסלו 6 בדצמבר 1954. כתבו של "העולם הזה" בא"ר חפה, עמם קינן, במדורו, "הסכין המשוטטת", יואר את ביקורו כנאפולי ובקיר קאפרי. תצלום השער: מהומות השבת בירושלים.

בגיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסמה כתבת חקירה מקיפה, תחת הכותרת, "מוות על הפסים", שבה שחזרו כתבי השבועון את אחת התאונות המחרידות וה"מוזיקת" של אותם ימים, שבמהלכה פגעה רכבת באוטובוס שנעצר על הפסים. כתאונה נהרגו 11 מתוספי האוטובוס ונפצעו 25 אחרים. מדור "תצפית" קבע, כי "הקשיים הדיפלומטיים בין ישראל וגרמניה המערבית יוסדרו בינואר 1956..." מדור "הגבול" שיחזר תקרית באזור ביתר, כנפול הרשאל-יירדני, שבמהלכה נהרגו ונפצעו כמה חיילים של הלגיון הערבי. צוות כתבי השבועון היה עד למהומות השבת שהת-

"העולם הזה" 894
תאריך: 2.12.54

יגאל אלון כמתווך * זאב זיבוטנסקי על עיתונאים

* יוחנן באדר על השילטון המשיחית

העם

חנעשיה

11 : 138

כנב בלילה

דם זרם ברחבי הארץ, מעשי אלימות מילאו את כותרות העיתונים. בצפון התוחכו ענקי התחבורה מי אשם באסון שקטל את מחצית יושביו של אוטובוס הדמים.

בירושלים התגשגש הגיסו עם שוטרי הר מדינה ועם אזרחים שחרי-חופש נטערים, במאבק שהונצח בתמונות הנראות כאילו ניגזרו מעלון תעמולה אנטישמי חולני (ראה: שער).

בגבולות הדרום ניקטלו אורבים ירדניים על-ידי האש הפיתאומית של ישראלים מאומנים, שהגיעו אל עורפם והשאירו את גופותיהם כעדות מתה לפרובוקציה (ראה: תצלום).

כשנולד הדם, טוב קול השלום. אולם שאגת הדם היא שפת הרגע החולף, ואילו לחש השלום הוא קול השנים. השבוע נשמע לחש זה במיסדרונות ממשלתי-ישראלי, וי-חדר כנב לאוזני המיליונים במרחב.

חינוך

1 רביאלוף = 2 אלופים

מצביא טוב יודע לבחור, בשעת הצורך, את הזמן הטוב לכניעה. השבוע הוכיח מצביא הפלמ"ח, יגאל אלון, כי הוא יודע גם לבחור את השעה הטובה להכנעה.

את ידיעתו זאת הוכיח כשקם ממיטת החלמתו, בבית ההבראה הקיבוצי, יצא לחיפה לתווך בין שובתי הטכניון להנהלתו. קדמו לו אלון יוחנן רטנר, ניספח צה"ל במוסקבה לשעבר, ובעצמו פרופסור בטכניון (לבניין), שניכשל בניסיון התיווך, וראש עיריית חיפה שופע המרץ, אבא חושי, שניכשל אף הוא.

יגאל אלון, שחש באווירת העייפות מ-שביתה של 1400 השובתים, ניפגש עם מנהל הטכניון, רביאלוף יעקוב דורי, לשיי-חנה מושכת, שב לסטודנטים השובתים, ייעצם להפסיק את השביתה. בינתיים פנה רטנר שנית אל יעקוב דורי, והוציא ממנו הבטחה, כי ביצוע סעיף התקנון הקפדני, ששימש כעילת השביתה, ייעשה ב"עין יפה וברוח טובה".

המנצח האמיתי לא היו שני אלופי מילחמת העצמאות (אלון ורטנר), כי אם רביאלוף מילחמת העצמאות (דורי). למעשה נוצחו הסטודנטים לאורך כל הקו, וי-יצטרכו ללמוד גם להבא לפי תקנון מחמיר, התורף את דינו של סטודנט, אם ניכשל, במיקרים מסוימים, אפילו בבחינה אחת.

מכונות-תפירה מושלמת, שנתקבלה בהתלהבות בשוק התורכי.

התורכים לא היו היחידים שהתלהבו. גם אילי התעשייה והמסחר של ישראל התפעלו מן המוצר החדש, ונחלצו לסייע בהפצתו. התעשיין גרשום גורביץ רכש 50 אחוז ממניות מיפעל המכונות. האחים מאיר העמידו לרשותו את מנגנונם המסועף ל-עסקי ייבוא וייצוא. מכונות מתוצרת הי-מיפעל נמכרו.

השבוע נודעו התוצאות הראשונות של הפעולה: 2000 מכונות-תפירה עומדות ל-הישלח לתורכיה נמל חיפה. מישרד האוצר עומד לקבל 138 אלף דולר, תמורת 11 אלף הדולרים שהוא הקציב לייצור הי-מכונות.

ספורט

ללאחר ששחקני-הכדורגל של מכבי פתח-תיקו לא היו יכולים להשלים עם הרעיון, שאסר עליהם להופיע על מיגרש-המישחקים במשך מחצית השנה הבאה, החליטו, בשיתוף פעולה עם אגודתם, לי-הקים קבוצה חדשה בשם מכבי עין-גנים (על שם הפרבר הפתח-תיקואי) ולהופיע בשמה במשך ששת החודשים הקרובים.

קבוצת הכדורגל ההונגרית הידועה הונבד הביעה את רצונה לבקר בישראל בסוף דצמבר. במסגרת הקבוצה יבואו לארץ חמישה מאנשי גיבחת הפלא הי-

שני לגיונרים הרוגים:

שני חיילים הרוגים של הלגיון הערבי, צבאו של חוסיין מלך ירדן, לאחר תקרית אש עם חיילי צה"ל שהפתיעו אותם, בגזרת ביתר שבגבול ישראל-ירדן.

הונגרית: פושקאש, גרושיץ, טיבור, קר-צ'יש ובוויק.

השבוע הפרו כדורסלני ישראל מסורת ארוכת-ימים: הם דחו הזמנה בלנית לשי-לוח קבוצה ישראלית לטורניר הכדורסל שייערך בחג-המולד בבריסל. נימוקי הי-דחייה: רוב הכדורסלנים של הניבחרת הישראלית חזרו רק לפני כמה ימים מ-סיום בדרום-אמריקה.

יואב רענן, אלוף אסיה וישראל בקפי-צות למים, זכה במקום הראשון בתחרות קפיצות למים, שנערכה ביוהנסבורג, דרום-אפריקה. ניצחנו עשה רושם עצום על חובבי ספורט זה בדרום היבשת, והפד-רציה הציונית של דרום-אפריקה פנתה אל חברת אל על, שבה עובד רענן, וביקשה לאפשר לו להשתתף גם באליפות טראנ-סוול בקפיצות למים.

אנשים

עורכו של ידיעות אחרונות, הרצל רוזנבלום, העלה השבוע אימתו של עיתונאי אחר, זאב זיבוטנסקי, שהביע פעם את דעתו, כי לכל עיתונאי יש רק מאמר אחד ויחיד, וכל אשר אנו (העיתר-נאים) עושים הוא לכתוב את אותו הי-מאמר מאות פעמים בצורות שונות.

ואילו אחד מתלמידיו של זיבוטנסקי, ח"כ חירות יוחנן באדר, הסביר למנהיג-סיעתו, ח"כ מנחם בגין, את הנקודה הי-חיונית היחידה בעובדה שתנועת החירות טרם הגיעה לשילטון: מכיוון שכל שילטון משחית את האדם, גיצלו אנשי חירות מסכנה זו. תגובתו הסותרת של בגין: "אבל כדאי להיות בשילטון, כדאי לתת אפשרות לאחרים ללמוד מן השגיאות (של השליט)".

דובר עברית חדש שנתגלה הוא בישוף חיפה, נצרת והגליל (לאורתודוכי-סים) ג'ורג' חכים. בביקורו האחרון בי-מישרד ראש-הממשלה חתם את שמו באר-תיות עבריות, אליהן צירף צלב. ליתר ביטחון חתם מן העבר השני גם את תוארו, אך באנגלית.

עיסוקו של הסופר שלום אש, בערביו הירושלמיים - טיול ברחובותיה-הופרע בשבוע שעבר על-ידי עצמו. אש התעכב במשך רבע שעה ליד דוכן רוכלים, והסביר לרוכל בעזרת חישובי-לירות-דולרים כי המחיר (170 פרוטה) ש-לקח ממנו הרוכל עבור שתי אשכוליות גבוה מזה המקובל בניו-יורק.

את חילופי המיכתבים המריצים בין הנהלת תיאטרון אוהל לבין מבקרו הי-תיאטרוני חומצתי של הארץ, ד"ר חיים גמון, סיכם האחרון בהצעה מחדשת: "אם ההצגה הבאה של אוהל תהיה גרועה כמו מתחת לגשר, אדפיס את ביקורת-י עליה במסגרת שחורה!"

יותר מתונה היתה דעתו של הרשם אביגדור אריבא, שחזר מסידרת תעי-רוכות בארצות סקנדינביה. כי בשוודיה גילה אריבא חדשה מדהימה: המבקרים לאמנות במלכה הצפונית מקבלים משכורת ממשלתית - כדי שלא יוכלו לשחדם.

יגאל אלון טבל מפצע ישן ברגלו, ונזקק מדי פעם לתקופות הבראה.